

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **N. D. P.**, zast. Mgr. Jaroslavem Pleskalem, advokátem, se sídlem v Brně, Jakubské nám. 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 9. 2005, č. j. 36 Az 27/2005 - 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 1. 2005, č. j. OAM-1997/VL-07-K04-2004. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2, a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a současně bylo vysloveno, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti požádal rovněž o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti uvedenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu podal stěžovatel žalobu, ve které dovozoval splnění podmínek vymezených v § 13 odst. 2 a § 14 zákona o azylu.

Uvedl, že nesouhlasil s politikou ve Vietnamu. Dovožoval tak nedostatečně zjištěný skutkový stav věci a nesprávné právní hodnocení. S odkazem na výše uvedené pak požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl krajský soud, obdobně jako žalovaný správní orgán, k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). K § 13 odst. 2 zákona o azylu soud uvedl, že stěžovatel podmínky tam stanovené nesplňuje, neboť jeho manželka na území České republiky pobývá na základě splnění podmínek vymezených zákonem č. 326/1999 Sb. a nikoliv na základě splnění podmínek vymezených zákonem o azylu. K naplnění § 14 zákona o azylu pak soud uvedl, že na udělení azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu není právní nárok a soud rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Krajský soud v Brně se zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu, v uváděných námitkách stěžovateli nepřisvědčil a žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, ve které namítal, že soud nedostatečně posoudil skutkový stav věci, a že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 odst. 2 či § 14 zákona o azylu; dále uvedl, že důvodem odchodu z vlasti byla obecná nespokojenost se stavem vietnamské společnosti a politické (pravicové) názory stěžovatele, které jsou v rozporu s oficiální politikou Vietnamu. Doplnil, že patří k ohroženým osobám a obává se pronásledování z výše uvedených důvodů. Uváděl, že důvodem odchodu z Vietnamu nebyly ekonomické problémy. S odkazem na výše uvedené pak požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení. Požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní

by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tedy důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Podle § 13 odst. 2 zákona o azylu se rodinným příslušníkem se pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí a) manžel azylanta, b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let, nebo c) rodič azylanta mladšího 18 let.

Podle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel požádal o udělení azylu dne 23. 5. 2004 poté, co mu nebyl prodloužen pobyt. V České republice pobývá od roku 1998 a podnikal zde do roku 2004. V Československu strávil již dříve 10 roků, v letech 1981 – 1991. Jako důvod opuštění země původu v roce 1998 uváděl, že pracoval ve škole a „tlačili“ na něj, aby vstoupil do komunistické strany. On však do strany nechťel, otec byl komunistou a stěžovatel s ním měl pro odlišné názory konflikty. Na území České republiky má manželku a dceru. Z Protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu ze dne 6. 4. 2004 pak vyplynuly v postatě obdobné skutečnosti s tím, že manželka a dcera zde pobývají na základě uděleného dlouhodobého pobytu. Na závěr protokolu stěžovatel svým podpisem stvrdil, že byl seznámen s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočnicka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatel nesplňuje

podmínky pro udělení azylu tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení. Nejvyšší správní soud s těmito závěry rovněž souhlasí a odkazuje na ně.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí, avšak neshledal žádná pochybení na straně správního orgánu či soudu. Stěžovatelem uváděné skutečnosti nemůže ani Nejvyšší správní soud akceptovat jako důvody pro udělení azylu. Namítá-li stěžovatel v kasační stížnosti, že důvodem odchodu z vlasti byla obecná nespokojenost se stavem vietnamské společnosti a politické (pravicové) názory stěžovatele, které jsou v rozporu s oficiální politikou Vietnamu, nepřímou rozporuje, že mu měl být udělen azyl podle § 12 zákona o azylu. Ze skutečností obsažených ve spisu však nevyplývá, že by se u stěžovatele jednalo o důvody vymezené § 12 zákona o azylu. Ze spisu se podává, že stěžovatel podal žádost o azyl až z důvodu legalizace pobytu. Na území České republiky pobýval od roku 1998 a podnikal, a o azyl požádal až po té, co mu bylo zrušeno povolení k pobytu a kdy mu hrozilo po šesti letech nucené opuštění České republiky. Nejvyšší správní soud tak shledal námitky stěžovatele, ve kterých uváděl, že důvodem odchodu z vlasti byla obecná nespokojenost se stavem vietnamské společnosti a politické (pravicové) názory stěžovatele, které jsou v rozporu s oficiální politikou Vietnamu, jakož i to, že patří k ohroženým osobám a obává se pronásledování z výše uvedených důvodů, účelovými. K tomu je třeba uvést, že pronásledování je nepochybně natolik závažným důvodem, že by stěžovatel vyhledal ochranu u českých orgánů okamžitě po příjezdu na její území a nikoliv až poté, co mu hrozí opuštění České republiky po zrušení povolení pobytu. Pro podporu těchto svých závěrů odkazuje Nejvyšší správní soud i na svoji konstantní judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68, ve kterém bylo uvedeno, že *Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti*. V těchto námitkách tak stěžovateli Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Pokud jde o námitku stěžovatele, že mu měl být udělen azyl podle § 13 odst. 2 zákona o azylu, tady Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný správní orgán, a stejně tak krajský soud, správně zjistily a vyhodnotily, že podmínky pro udělení tohoto azylu stěžovatel nespĺňuje. Tento druh či typ azylu, jak vyplývá z výše uvedené citace předmětného zákonného ustanovení, může být udělen toliko rodinnému příslušníku azylanta, přičemž ze spisu a ani jinak v řízení nevyplývalo, že by některý ze zákonem vymezených rodinných příslušníků stěžovatele azyl získal. Ostatně stěžovatel to ani nikdy netvrdil.

Pokud jde o hodnocení předpokladů pro udělení humanitárního azylu, k tomu Nejvyšší správní soud především uvádí, že udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Tomu ostatně dlouhodoběji koresponduje i konstantní soudní judikatura v azylových věcech. Podle dřívější judikatury se rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, děje ve volné úvaze správního orgánu; podle této judikatury se ani nejedná o „právo“, na němž by mohl být někdo zkrácen – viz např. na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 771/2000 či usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02. Rovněž tak ze stávající konstantní judikatury vyplývá, že správní soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska mezí správního uvážení, popř. z hlediska jeho případného

zneužití. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: „*Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkouvává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).*“

Nejvyššímu správnímu soudu tak nepřísluší posuzovat, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele, nýbrž přísluší mu pouze zhodnotit, zda krajský soud napadané rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal. A tady Nejvyšší správní soud, obdobně jako soud krajský, shledal, že žalovaný správní orgán se situací stěžovatele dostatečně zabýval, překročení mezí správního uvážení ani libovůli v rozhodnutí žalovaného však nezjistil.

Lze tak shrnout, že Nejvyšší správní soud ani v jedné ze stížnostních námitek stěžovateli nepřisvědčil.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. září 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu